

هوالحکیم

دانشکده مجازی و قطب علمی آموزش الکترونیکی پیشرفته در علوم پزشکی
تعاونت آموزشی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شیراز

طرح دوره «مکانیک سیالات»

جدول شماره ۱: اطلاعات کلی درس

اطلاعات درس	
نام درس: مکانیک سیالات	تعداد واحد: ۲ واحد نظری
گروه هدف: دانشجویان کارشناسی پیوسته مهندسی بهداشت محیط	پیش نیاز درس: ریاضی عمومی ۱، فیزیک عمومی
گروه آموزشی ارائه دهنده درس: مهندسی بهداشت محیط	شماره درس: ۲۱
اطلاعات استاد مسئول درس	
نام و نام خانوادگی: دکتر حسن هاشمی	مرتبه علمی: دانشیار
اطلاعات تماس:	
نشانی محل کار: شیراز، بلوار رازی، دانشکده بهداشت، گروه مهندسی بهداشت محیط ایمیل: h_hashemi@sums.ac.ir تلفن محل کار: ۰۳۷۲۵۱۰۰۱-۸ داخلي ۳۹۲ ساعات دسترسی به استاد: دوشنبه و سه شنبه ساعت ۱۰-۱۲	

اطلاعات استاد همکار درس		
نام و نام خانوادگی: -	مرتبه علمی: -	گروه آموزشی: -
اطلاعات تماس:-		
.....	.....	نشانی محل کار: شیراز، .....
.....	.....	ایمیل: .....
.....	.....	تلفن محل کار: ..... داخلي .....
.....	.....	ساعات دسترسی به استاد .....

اطلاعات استاد همکار درس

نام و نام خانوادگی:	مرتبه علمی:	گروه آموزشی:
اطلاعات تماس:		
.....	.....	نشانی محل کار: شیراز، .....
ایمیل:	.....	ایمیل: .....
تلفن محل کار:	.....	تلفن محل کار: ..... داخلی
ساعت دسترسی به استاد	.....	ساعت دسترسی به استاد .....

جدول شماره ۲: معرفی درس

معرفی درس (با توجه به اهداف کاربردی)

در این درس خواص فیزیکی سیالات، رفتار سیالات در سکون و حرکت و روابط و معادلات مختلف کاربردی مورد بحث قرار می‌گیرد. درس مکانیک سیالات بعنوان پایه ای مهم جهت دروس هیدرولیک، انتقال و توزیع آب جمع آوری فاضلاب، روش‌های کنترل آلودگی هوا و غیره می‌باشد. دانشجویان با گذراندن این درس، قوانین مربوطه را در طراحی سیستم‌های آب و فاضلاب و کنترل آلودگی هوا و موارد مشابه دیگر بکار می‌گیرند.

اهداف درس

هدف کلی: آشنایی با خواص فیزیکی سیالات، اصول حرکت و سکون سیالات و تاثیر مؤلفه‌های آن بر محیط

اهداف اختصاصی

اهداف شناختی

- مکانیک سیالات را تعریف نموده و جایگاه آن در مباحث مختلف مهندسی بهداشت محیط را شرح دهد.
- واحدها و معادلات و نحوه تبدیل واحدها را تحلیل کند.
- انواع لزجت، معادلات و اندازه‌گیری آن را توضیح دهد و مسائل مرتبط را حل کند.
- اصول اندازه‌گیری فشار، فشارسنج‌های فلزی، فشارسنج‌های لوله ای، فشار سنج‌های تفاضلی را شرح دهد.
- ضریب کشسانی حجمی و کشش سطح موئینگی را تعریف نماید و مسائل مرتبط را حل کند.
- نیرو، تنش و فشار هیدرولاستاتیک در یک نقطه را تحلیل نماید و مسائل مرتبط را حل کند.
- نیروهای هیدرولاستاتیک وارد بر سطوح مسطح و محل اثر آن را تعیین نماید و مسائل مرتبط را حل کند.
- نیروی شناوری و ارتفاع متاستریک را تعریف کند و شرط پایداری اجسام را بیان کند. مسائل مرتبط را حل کند.
- دبی را تعریف نماید. واحدهای آن را بیان کند و دبی عبوری از لوله را محاسبه کند.
- وسایل اندازه‌گیری دبی (اریفیس، ونتوری متر، نازل ...) و مکانیسم عمل آنها را بیان کند.
- الگوی جریان در لوله‌ها و کانال‌ها را با فرمول‌های مربوطه تعیین نماید.
- معادلات پیوستگی جریان را تحلیل کند.
- معادله انرژی (برنولی) را شرح دهد و انرژی جریان در لوله را حساب کند.
- معادله دارسی - ویساخ، هیزن - ویلیامز، مانینگ، چزی و بازن و کاربرد آنها را با حل مسئله تحلیل کند.

اهداف مهارتی

- ۱) بتواند اصول حاکم بر حرکت سیالات را در پروژه های واقعی تشريح کند و به کار بیندد.
- ۲) دبی را با فلومتر در آزمایشگاه اندازه گیری نماید.
- ۳) فشار سیالات را با پیزومتر در آزمایشگاه اندازه گیری نماید.
- ۴) قوانین پیوستگی و برنولی را در دستگاه ونوری متر مشاهده و تحلیل کند.
- ۵) تجهیزاتی را با رویکرد خلاقانه طبق اصول حاکم بر سیالات طراحی و تولید کند.

اهداف نگرشی

- ۶) به اهمیت مکانیک سیالات در پروژه های رشته مهندسی بهداشت محیط پی ببرد.
- ۷) با نمونه سوالات تشریحی و سوالات تستی امتحانات پایان ترم، آزمونهای استخدامی، مقاطع ارشد و دکترا آشنا شود.

روش ارائه درس

راهنمای آموزشی

- آموزش همزمان (Synchronous) در نرم افزار مدیریت یادگیری الکترونیکی (LMS)، بارگذاری فیلم تدریس، اسلاید
- آموزش غیرهمzman (Asynchronous) بصورت ارائه تکلیف و گروه گفتگو (group Discussion) در سامانه نوید

رویکرد ارائه درس مبتنی بر یادگیری و مشارکت فعال دانشجو است. در شرایط عادی ۷۰ درصد مطالب بصورت حضوری و ۳۰ درصد از طریق سامانه نوید بصورت مجازی ارائه خواهد شد. جهت یادگیری مؤثرتر تکالیف بصورت حضوری و مجازی به دانشجو ارائه می شود و مسائل در کلاس حل می شود.

روش تدریس حضوری

سخنرانی و ارائه مطالب هر جلسه بصورت تعاملی و با مشارکت دانشجویان

نمایش فیلم تکمیلی پس از تدریس تئوری هر قسمت

حل مسائل مرتبط با هر بخش در کلاس

روش تدریس الکترونیکی

بارگذاری اسلایدها و فیلمهای تدریس در سامانه نوید

ارائه تکالیف مجازی، کوئیز و آزمون

بحث گروهی درباره موضوعات تخصصی در تالار گفتگو

منابع آموزشی

منابع آموزشی اصلی

- حسن مدنی، مکانیک سیالات و هیدرولیک، انتشارات جهاد دانشگاهی ۱۳۶۴

منابع آموزشی کمکی

- Giles R.V., Fluid mechanics and hydraulics, MacGrawHill publishing company, 1977
- Victor Lyle Streeter, Fluid mechanics, McGraw-Hill, 1979

- هیدرولیک و آلودگی آب‌های زیرزمینی. نویسنده: رندل جی. چاربنیو. مترجم: بهزاد عطایی آشتیانی، حامد کتابچی

تجهیزات و امکانات آموزشی

- وایت بورد، مائیک
- کامپیوتر، ویدئو پروژکتور

نمره	شیوه ارزشیابی دانشجو	نوع ارزشیابی
۵	حضور منظم دانشجو در کلاس و مشارکت فعال در مباحث علمی و حل مسائل	ارزشیابی تکوینی (میان دوره)
۳	ارائه تکالیف حضوری و مجازی	
۵	ارزشیابی برای یادگیری میان ترم	
۷	ارزشیابی برای یادگیری پایان ترم	ارزشیابی پایانی (پایان دوره)
۲۰		جمع کل

ارزشیابی برنامه: لطفا در انتهای ترم برای ارزشیابی ترمی به لینکی که با همین عنوان در سایت دانشکده قرار داده شده است مراجعه بفرمایید.

جدول شماره ۳: زمان بندی جلسات درس

زمان ارائه درس: ۱۴۰۱-۲ (ترم دوم ۱۴۰۲)			سال ورودی: مهر ۱۴۰۰		گروه هدف: دانشجویان کارشناسی مهندسی بهداشت محیط		
روش ارائه/ رسانه	مکان	استاد	عنوان جلسات		ساعت	تاریخ	روز
حضوری	دانشکده بهداشت - کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• معرفی سرفصل درس، نحوه ارائه و ارزشیابی		۱۳-۱۵	۱۴۰۱/۱۱/۲۳	یکشنبه ۱
حضوری	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• مکانیک سیالات و کاربرد آن در مهندسی بهداشت محیط		۱۳-۱۵	۱۴۰۱/۱۱/۳۰	یکشنبه ۲
حضوری	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• حالات مواد، تعریف سیالات، سیستمهای اندازه گیری		۱۳-۱۵	۱۴۰۱/۱۲/۷	یکشنبه ۳
حضوری	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• خصوصیات سیالات		۱۳-۱۵	۱۴۰۱/۱۲/۱۴	یکشنبه ۴
حضوری	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• ویسکوزیته سیالات، تعریف، انواع، واحدها • حل مسائل مربوطه		۱۳-۱۵	۱۴۰۱/۱۲/۲۱	یکشنبه ۵
حضوری	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• انواع سیالات، تراکم پذیری سیالات، موئینگی، کاویتاسیون		۱۳-۱۵	۱۴۰۱/۱۲/۲۸	یکشنبه ۶
حضوری	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• فشار هیدرولاستاتیک • حل مسائل مربوطه		۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۱/۲۰	یکشنبه ۷
عملی بازدید میدانی	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• وسایل اندازه گیری فشار • اصول اندازه گیری فشار • حل مسائل مربوطه		۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۱/۲۷	یکشنبه ۸
حضوری	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• مقدار و محل اثر نیروی هیدرولاستاتیک در سطوح مستوی		۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۲/۱۰	یکشنبه ۹
حضوری	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• حل مسائل نیروی هیدرولاستاتیک		۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۲/۱۷	یکشنبه ۱۰
مجازی	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• تعادل نسبی سیالات		۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۲/۲۴	یکشنبه ۱۱
مجازی	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• کاربردهای قانون ارشمیدس در مهندسی بهداشت محیط • هیدرو سینماتیک		۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۲/۳۱	یکشنبه ۱۲
مجازی	کلاس ۹	دکتر حسن هاشمی	• تعریف دبی و محاسبه آن		۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۳/۷	یکشنبه ۱۳

				<ul style="list-style-type: none"> • حل مسائل مربوطه • هیدرودینامیک				
آزمایشگاهی	۹	کلاس	دکتر حسن هاشمی	<ul style="list-style-type: none"> • تعیین الگوی جریان در لوله • معادله پیوستگی جریان	۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۳/۲۱	یکشنبه	۱۴
مجازی	۹	کلاس	دکتر حسن هاشمی	<ul style="list-style-type: none"> • معادله انرژی (رابطه برنولی) • خط شیب هیدرولیکی و انرژی	۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۳/۲۸	یکشنبه	۱۵
حضوری	۹	کلاس	دکتر حسن هاشمی	<ul style="list-style-type: none"> • افت انرژی در لوله و اتصالات • حل مسائل مربوطه	۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۴/۴	یکشنبه	۱۶
حضوری	۹	کلاس	دکتر حسن هاشمی	<ul style="list-style-type: none"> • محاسبه سرعت و دبی در لوله ها • رابطه هیزن - ویلیامز • نیروی مومنتوم	۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۴/۱۱	یکشنبه	۱۷
حضوری	۹	کلاس	دکتر حسن هاشمی	<ul style="list-style-type: none"> • آزمون پایان ترم	۱۳-۱۵	۱۴۰۲/۴/۱۸	یکشنبه	۱۸